

Życiorys

Zygmunt Komorowski - "Kor"

Urodził się 11 kwietnia 1925 r. w Kowaliszkach w powiecie rakiskim, na Litwie Kowieńskiej. Zmarł w Warszawie 27 września 1992 r.

Wychowany w tradycji patriotycznej, w rodzinie ziemiańskiej, początkowo uczył się w domu, zdając egzaminy w pobliskim ośmioklasowym gimnazjum w Poniewieżu. Następnie wyjechał do Polski i uczęszczał do szkół w Sosnowcu, Katowicach i w Wilnie.

W czasie wojny uczył się na tajnych kompletach, a od 1940 roku, po zaprzysiężeniu w konspiracji, należał do Związku Wolnych Polaków (ps. "Jastrząb", "Korwin"). Od maja 1943 ukrywał się, a jesienią dołączył do oddziału partyzanckiego AK "Dzika" nad jez. Dubinki. Oddział ten wszedł w skład 3 Brygady "Szczerbca". Następnie, po powrocie do Wilna i chorobie, w lutym 1944 został skierowany przez majora Chrzęszczewskiego ("Kruk") do 6 Samodzielnej Wileńskiej Brygady (1 komp. II pluton - ps. "Kor") W tej Brygadzie, u boku "Tońki", dotrwał, po przejściu frontu, do 30.8 września 1944 r.

Schwytyany przez NKWD, więziony w Jaszunach i w Wilnie, został w końcu przekazany do tzw. Armii Berlinga i wcielony pod Białymstokiem do 28 pp. Zataił wówczas swoją działalność akowską i dostał się do II Oficerskiej Szkoły Piechoty w Kąkolownicy. Ukończył ją z promocją na podporucznika. Przydzielony do fizylierów 26 pp. (9 DP) odbył marsz przez Poznań i Wrocław na zachód i uczestniczył w walkach nad Nysą, Szprewą, pod Dreznem i Budziszynem, gdzie został kontuzjowany.

Po wojnie, aż do czasu amnestii w 1947 r. ukrywał się pod przybranym nazwiskiem Górski. "Rehabilitowany" został po "Październiku", w 1957 r. W latach 1945 - 49 studiował na wydziale prawnym - ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Był założycielem i prezesem Akademickiego Klubu Włóczęgów, współdziałającego m. in. z Polskim Związkiem Zachodnim w zakresie akcji repolonizacyjnej na Ziemiach Odzyskanych. W 1949 roku uzyskał tytuł magistra ekonomii politycznej. Kontynuował następnie studia (socjologia) we Wrocławiu.

Stałą pracę zawodową rozpoczął w 1949 roku. Od 1955 do 1959 roku pracował kolejno w Banku Inwestycyjnym w Warszawie i w redakcji tygodnika "Kierunki" prowadząc tam działalność społeczną. Od 1960 r. zaangażował się w działalności naukowej, pracując kolejno: w Instytucie Przemysłu Drobego i Rzemiosła, w Międzyuczelnianym Zakładzie Badań nad Szkolnictwem Wyższym i w Pracowni Afrykanistycznej PAN

[Faint, illegible text throughout the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

W 1966 r. Zygmunt Komorowski doktoryzował się w zakresie socjologii, a w 1972 roku habilitował się na Uniwersytecie Warszawskim. W 1975 uzyskał przeniesienie na Uniwersytet Warszawski i podjął pracę w Instytucie Afrykanistycznym (później - Instytut Krajów Rozwijających się) Odbyswał staże naukowe i przebywał na stypendiach w Senegal, Algierii i w Kanadzie (badania polskiego folkloru). Kierował wyprawami akademickimi do Indii, Francji i Maroka. Wykładał na Uniwersytecie w Oranie (Algieria) i na Uniwersytecie w Nicei we Francji. W Algierii zorganizował wśród polskich kooperantów koło "Solidarności", które wydawało czasopismo "Notatnik Orański".

W 1987 roku uzyskał nominację na profesora. Jest autorem ponad 200 publikacji, w tym kilku książek naukowych. W 1957 r. opublikował w "Kierunkach" (nr. 25) artykuł "Entuzjazmem i granatem", poświęcony konspiracji i partyzantce na Wileńszczyźnie.

W 1988 roku współorganizował Uniwersytecki Klub na rzecz Europy Środkowo-Wschodniej. Mianowany ambasadorem R. P. w Bukareszcie, pracował w Rumunii w latach 1990 - 1991. Dzięki swej ofiarnej pracy podniósł znacznie rangę polskiego przedstawicielstwa w tym kraju i obraz Polski w oczach tamtejszego korpusu dyplomatycznego. Z ogromną pasją działał na rzecz zblżenia polsko - rumuńskiego i zajmował się sprawami Polaków żyjących w Rumunii. Przyczynił się też do sprowadzenia do kraju prochów ministra Becka.

Po powrocie do kraju, w końcu 1991 roku, mimo śmiertelnej choroby, pracował do ostatnich swoich dni, pisząc swą pracę "Rzeczpospolita w środku Europy". Nie zaznał tzw. śmierci społecznej. Do ostatnich chwil tak, jak i za życia, otoczony był wierną przyjaźnią swoich kolegów - żołnierzy AK Okręgu Wileńskiego, kolegów ze świata naukowego oraz z dawnych jego zakładów pracy.

Zygmunt Komorowski był również poetą ("Wiersze z wędrówek") a także fundatorem nagrody za najlepsze poezje tworzone przez polskich poetów żyjących na terenach ~~byłego ZSRR~~. *Wzrost o 10 lat w wieku przedwczesnej Rozpoznawiska*

Był człowiekiem idei. Jako żołnierz AK, naukowiec, dyplomata czy poeta, zawsze żarliwie służył Ojczyźnie i żarliwość tę, oraz tak zawsze potrzebny optymizm przekazywać umiał otoczeniu, w którym przyszło mu działać i pracować.

Brat jego, Bronisław Maria ps. "Korsarz", żołnierz Związku Wolnych Polaków, aresztowany przez litewską Saugumą wiosną 1943 roku, więziony na Łukiszkach, skazany przez Niemców na karę śmierci, zamordowany został w wieku 16 lat w Ponarach. Pośmiertnie odznaczony został Krzyżem Walecznych.

Od 1946 roku Zygmunt Komorowski był żonaty. (żona Jadwiga, była łączniczka Armii Krajowej, jest pracownikiem naukowym). Miał troje dzieci i dziesięcioro wnuków.

w tym syn Bronisław, b. w. min. Obrony Narodowej

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Ważniejsze akcje w szeregach 6 Samodzielnej Wileńskiej Brygady AK:
rajdy pod Sużany i Wiszniew, Ostrowiec Szumski, Worniany, Koniawa,
Lelance (Przewoża), Korsaki, Kaszety, przebijanie się przez Puszcze
Rudnicką i Nacką (Sobakińce) i próba przejścia za Niemen.

Odznaczenia:

Krzyż Walecznych, Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami, Medal Komisji
Edukacji Narodowej, Krzyż Armii Krajowej, Medal Wojska (trzykrotny)
oraz inne medale i odznaka 6 Samodzielnej Wileńskiej Brygady Partyzanckiej AK.

Stanowmy kolego!

Warszawa, 1/III 1994

Przesyłam zdjęcie z dawnych lat i życiorys naszego zmarłego niedawno kolegi z VI Brygady Zygmunta KOMOROWSKIEGO (ps. „Kor”) opracowany przez jego żonę Jadwigę. Był on żołnierzem tego samego co i ja II plutonu I kompanii (d. ca plutonu - Zygmunt Błarzęciewicz - ps. „Zygmunt”)

Pragnę nieco wrupetnić jego życiorys bojowy: Brał udział w akcjach:

marzec 1944 - rajdy pod SUŻANY i WISZNIEW-ŚWIR

noc 21/III na 1/IV 1944 - zdobycie OSTROWCA

21/IV 1944 - nieudany atak na posterunek litewski w WORNIANACH

8/V 1944 - udział w starciu z ditwinami gen. Plechavičiusa

20/V 1944 - służba alige na komwoje niemieckie - loty LELANIC & PRZEWOZY (bez kontaktu ogniowego)

9/VI 1944 - zwiszczenie bandy sowieckiej pod KORSAKAMI

16/VI 1944 zdobycie strażnicy niemieckiej w KASZETACH

Po nadejściu sowiecków w lipcu 1944 „Kor” nie stracił broni i po koncentracji w puercy Rudnickiej wstąpił do oddziału „SOLCZA” dowodzonego przez por. Adama BORYCZKĘ (ps. „Tonko”)

Krótki on po puercy Rudnickiej i Nacłiej próbując dostać się do Warszawy. Pod Sobakimcami uosli z sowieckiej oblawy. Dotrwali tak do końca września 1944, kiedy to „Tonko” oddział rozwiózł. W nocy z 30/IX na 1/X 1944 zachowali broń na terenie LANDWAROWA na poręzi Bolesława BARANOWSKIEGO (ps. „Rancer”). Póź o tym w. BORO-DZIEWICZ w swej książce VI ułlesoln Bryg AK na str. 243-244. Ja i moi koledzy z VI Bryg, byłibyśmy bardzo usatysfakcjonowani, gdyby życiorys „Kora” ukazał się w druku

Przenyłam przedrokiem i białemu dłu. Jedy Gillera

P.S. w życiorysie ks. B. Jasiólskiego jest błąd

Zajęcie Braurynek było 13 marca, a nie 13 maja